

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF | # 10 | 14-15 English pages

Duminică | 3 iunie | 2018 www.tiff.ro

BANCA TRANSILVANIA®

And the Winners are...

Lista completă a câștigătorilor TIFF 2018

»Paginile 2-3

InterogaTIFF

Jean-Marc Barr este una din cele mai iconice fețe ale cinemaului de artă european.

»Pagina 6

InterogaTIFF

Pelicula Marele Albastru, care rulează astăzi de la 21:45, în Piața Unirii, va închide TIFF.17

»Pagina 9

Cinematografele TIFF

- CINEMA FLORIN PIERSIC
P-ța Mihai Viteazul, nr. 11
- CINEMA VICTORIA
Bd-ul Eroilor, nr. 51
- CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR
P-ța Lucian Blaga, nr. 1-3
- PIAȚA UNIRII OPEN AIR
(Piața Unirii)
- CINEMA CITY IULIUS
(în incinta Iulius Mall)
Str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53B
- INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ
Str. I.C. Brătianu, nr. 22
- CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR
Str. Bucegi
- SOMEȘ OPEN AIR
Plaja Grigorescu
- CINEMA MĂRĂȘTI
Str. Aurel Vlaicu, nr. 3
- UNIVERSITATEA SAPIENTIA
Str. Calea Turzii, nr. 4
- URANIA PALACE
Str. Horea, nr. 4

And the Winners Are...

Marcelo Martinessi

Anna Kruglova

APERITIFF

Redactor-șef: Radu Meza
Codruța Simina

Redactori: Andreea Bagita
Flavia Dima
Anca Grădinaru
Daniel Iftene
Ion Indolean
Cosmin Popa
Cristi Mărculescu

Graphic design: Carmen Gocu
Vlad Simion

Tipărit la: Compania de Producție
Tipografică

INFORMAȚII BILETE

ACCESUL LA PROIEȚII:

Cu acreditarea oferită de festival puteți obține bilet pentru orice proiecție din cadrul festivalului, excepție fac următoarele evenimente speciale:

- Evenimentul special „Chef ca-n Teleorman”: 50 lei* (Form Space, 01.06)
- Proiecțiile Film Food: 100 lei*
- Eveniment special: Recital Angela Gheorghiu și proiecția filmului Tosca: 30/50/70 lei (Opera Națională Română, Cluj)
- Accesul vă este asigurat doar dacă aveți acreditarea și biletul valid.
- Bilete pentru toate proiecțiile festivalului, pot fi obținute:
- Online de pe www.tiff.eventbook.ro, introducând codul unic de pe badge.
- Sau de la una dintre următoarele casierii:
Casa TIFF str. Universității, nr. 6 (doar pentru invitații acreditați)
Cinema FLORIN PIERSIC, P-ța Mihai Viteazul, nr. 11
Cinema VICTORIA, B-dul Eroilor, nr. 51
Info Point Iulius, str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B
Cinema CITY IULIUS, str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53 B
Casa de Cultura a Studentilor, Piața Lucian Blaga nr. 1-3
TIFF Info Point – Piața Unirii
Universitatea Sapientia, Calea Turzii, nr. 4

Orar de funcționare:
21 mai – 24 mai: 11:00 – 18:00
25 mai – 3 iunie 09:00 – 23:00

- Biletele pentru oricare proiecție se pot obține în avans cu maxim o zi sau în ziua respectivă.
- Aveți posibilitatea să obțineți bilete pentru maximum 5 proiecții, din aceeași zi.
- 30% din biletele puse în vânzare sunt rezervate persoanelor acreditate, această rezervare este valabilă până cu 2 ore înaintea începerii proiecției.

Pentru orice informații legate de proiecții sau bilete, vă așteptăm la Casa TIFF, str. Universității, nr. 6.

IMPORTANT:

- Biletele garantează locuri în sală, până cu 5 minute înaintea începerii proiecției.
- Dacă nu aveți un bilet valid, dar aveți acreditarea, veți putea avea acces la proiecție în limita locurilor disponibile.
- Dacă nu aveți acreditare, dar aveți un bilet valid, nu veți putea avea acces la proiecție.

Anna Széles

Tudor Giurgiu / Dagur Kári

TROFEUL TRANSILVANIA / TRANSILVANIA TROPHY

în valoare de 15.000 de euro, oferit de Staropramen – **MOȘTENITOARELE** regizat de **MARCELO MARTINESSI** in amount of 15.000 euro, offered by Staropramen – **THE HEIRESESSES**, directed by **MARCELO MARTINESSI**

PREMIUL PENTRU CEA MAI BUNĂ REGIE / BEST DIRECTING AWARD

în valoare de 5.000 de euro – **HLYNUR PÁLMAȘON** pentru filmul **IARNA TRĂDĂRII / WINTER BROTHERS** in amount of 5.000 euro – **HLYNUR PÁLMAȘON** for **WINTER BROTHERS**

PREMIUL SPECIAL AL JURIIULUI / SPECIAL JURY AWARD

în valoare de 1.500 de euro, oferit de HBO – **CASA** regizat de **ASGHAR YOUSEFINEJAD**, și **IZBIȚI DE SOARTĂ** regizat de **ANNA KRUGLOVA** in amount of 1.500 euro, offered by HBO – **THE HOME**, by **ASGHAR YOUSEFINEJAD**, and **SCYTHE HITTING STONE**, by **ANNA KRUGLOVA**

PREMIUL PENTRU CEA MAI BUNĂ INTERPRETARE / BEST PERFORMANCE AWARD

în valoare de 1.500 de euro, oferit de Conceptual Lab – **NATALIA TENA, OONA CHAPLIN** și **DAVID VERDAGUER** pentru rolurile lor din filmul **ANCORA ȘI SPERANȚA** in amount of 1.500 euro, offered by Conceptual Lab – **NATALIA ANCHOR AND HOPE / TENA, OONA CHAPLIN** and **DAVID VERDAGUER** for **ANCHOR AND HOPE**

PREMIUL FIPRESCI / FIPRESCI PRIZE

oferit de juriul Federației Internaționale a Criticilor de Film unui film din secțiunea „A fi sau a nu fi politic corect” – **GHID DE VIAȚĂ**, regizat de **RUTH MADER** offered by The International Federation of Film Critics for a film in “To be or not to be politically correct” – **LIFE GUIDANCE**, directed by **RUTH MADER**

PREMIUL PUBLICULUI / THE AUDIENCE AWARD

oferit de MasterCard – **VINOVATUL**, regizat de **GUSTAV MÖLLER** offered by MasterCard – **THE GUILTY**, by **GUSTAV MÖLLER**

PREMIUL PUBLICULUI / THE AUDIENCE AWARD

pentru filmul cel mai popular din secțiunea Zilelor Filmului Românesc, în valoare de 1.500 Euro, oferit de DACIN SARA – **UN PAS ÎN URMA SERAFIMILOR**, regizat de **DANIEL SANDU** for the most popular film in Romanian Days section, in amount of 1.500 euro, offered by DACIN SARA – **ONE STEP BEHIND THE SERAPHIM**, directed by **DANIEL SANDU**

PREMIUL PENTRU ÎNTREAGA CARIERĂ / LIFETIME ACHIEVEMENT AWARD

actriței / actress **FANNY ARDANT**

PREMIUL PENTRU ÎNTREAGA CARIERĂ / LIFETIME ACHIEVEMENT AWARD

actriței / actress **ANNA SZÉLES**

PREMIUL DE EXCELENȚĂ / EXCELLENCE AWARD

oferit de Mercedes-Benz – actorului **DAN NUȚU** offered by Mercedes-Benz – actor **DAN NUȚU**

PREMIUL ZILELE FILMULUI ROMÂNESC PENTRU SECȚIUNEA LUNGMETRAJ / ROMANIAN DAYS AWARD FOR BEST FEATURE FILM

în valoare de 10.000 de euro (servicii de post-producție) oferit de Cinelabs România – **POROROCA**, regizat de **CONSTANTIN POPESCU** in amount of 10.000 euro (in post-production services) offered by Cinelabs Romania – **POROROCA**, by **CONSTANTIN POPESCU**

Fanny Ardant

Proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii și Identității Naționale

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca

Dan Nuțu

Fran Casanova

Dorian Boguță

Constantin Popescu

Ivana Mladenovic

MENȚIUNEA SPECIALĂ A JURIULUI PENTRU LUNGMETRAJ ÎN ZILELE FILMULUI ROMÂNESC / ROMANIAN DAYS AWARD SPECIAL JURY MENTION FOR FEATURE FILM
NU MĂ ATINGE-MĂ regizat de **ADINA PINTILIE**
TOUCH ME NOT, by **ADINA PINTILIE**

PREMIUL ZILELE FILMULUI ROMÂNESC PENTRU DEBUT / ROMANIAN DAYS AWARD FOR BEST DEBUT

în valoare de 1.000 de euro, oferit de Banca Transilvania – **SOLDAȚII. POVESTE DIN FERENTARI**, regizat de **IVANA MLADENOVIC**
in amount of 1.000 euro, offered by Banca Transilvania – **SOLDIERS. STORY FROM FERENTARI**, by **IVANA MLADENOVIC**

PREMIUL ZILELE FILMULUI ROMÂNESC PENTRU SECȚIUNEA SCURTMETRAJ / ROMANIAN DAYS AWARD FOR BEST SHORT FILM

în valoare de 1.500 de euro, oferit de Campari și servicii echipament, cameră, electrică și grip în valoare de 5.000 de euro, oferit de CutareFilm – **CADOUL DE CRĂCIUN**, regia **BOGDAN MUREȘANU**
in amount of 1.500 euro, offered by Campari and camera & electric & grip equipment services, offered by CutareFilm, in amount of 5.000 euro – **CHRISTMAS PRESENT**, by **BOGDAN MUREȘANU**

MENTIUNI SPECIALE ALE JURIULUI PENTRU SCURTMETRAJ ÎN ZILELE FILMULUI ROMÂNESC / ROMANIAN DAYS SHORT FILM JURY SPECIAL MENTIONS

MICHELANGELO, regizat de **ANGHEL DAMIAN**, și **DUMINICĂ**, regizat de **DORIAN BOGUȚĂ**
MICHELANGELO, by Anghel Damian, and **SUNDAY**, by **DORIAN BOGUȚĂ**

PREMIUL PENTRU CEL MAI BUN SCURTMETRAJ DIN SECȚIUNEA UMBRE / BEST FILM AWARD IN THE SHADOWS SHORTS COMPETITION

în valoare de 500 de euro, oferit de PMA – **ÎN ÎNTUNERIC**, regizat de **FRAN CASANOVA**
in amount of 500 euro, offered by PMA – **SOMETHING IN THE DARKNESS**, by **FRAN CASANOVA**

TRANSILVANIA PITCH STOP / TRANSILVANIA PITCH STOP AWARDS

EURIMAGES CO-PRODUCTION DEVELOPMENT AWARD / EURIMAGES CO-PRODUCTION DEVELOPMENT AWARD

în valoare de 20.000 de euro – **FROST**, de **PAVLE VUČKOVIĆ**
in amount of 20.000 euro – **FROST** by **PAVLE VUČKOVIĆ**

Servicii de post-producție oferite de **Chainsaw Europe**, în valoare de 25.000 de euro – **THE LAST BUS**, de **NÁNDOR LŐRINCZ** și **BÁLINT NAGY**

Post-production services offered by **Chainsaw Europe**, in amount of 25.000 de euro – **THE LAST BUS**, by **NÁNDOR LŐRINCZ** and **BÁLINT NAGY**

Premiul oferit de **Consiliul Național al Cinematografiei**, în valoare de 5.000 de euro – **SANTA BARBARA**, de **ANATOL DURBALĂ**
Award offered by **National Center of Cinematography**, in amount of 5.000 de euro – **SANTA BARBARA**, by **ANATOL DURBALĂ**

TRANSILVANIA PITCH STOP WORKSHOP

CONNECTING COTTBUS AWARD / CONNECTING COTTBUS AWARD

proiectul câștigător va fi invitat să susțină un pitch în fața profesioniștilor prezenți la Connecting Cottbus (Germania) – **OCTOMBRIE**, de **CRISTIAN PASCARIU**
the winning project will be invited to hold a pitch in front of the professionals present at Connecting Cottbus (Germany) – **OCTOMBRIE**, by **CRISTIAN PASCARIU**

VILLA KULT CULTURAL RESIDENCY AWARD / VILLA KULT CULTURAL RESIDENCY AWARD

rezidență de 5 zile în Berlin în scopul dezvoltării scenariului de film – **TO THE NORTH**, de **MIHAI MINCAN**
a 5-day residency in Berlin with the purpose of developing a movie script – **TO THE NORTH** by **MIHAI MINCAN**

PREMIUL COMPETIȚIEI LOCALE / LOCAL COMPETITION AWARD

în valoare de 1.500 de euro, oferit de Banca Transilvania – **EMIGRANȚII**, regizat de **ANDRA SALAORU**
in amount of 1.500 euro, offered by Banca Transilvania – **EMIGRANTS**, by **ANDRA SALAORU**

Jean-Marc Barr / Vlad Ivanov

MENTIUNE SPECIALĂ ÎN CADRUL COMPETIȚIEI LOCALE / SPECIAL MENTION IN THE LOCAL COMPETITION

în valoare de 300 de euro, oferit de Fabrica de Pensule – **POFTIȚI, VĂ ROGI!**, în regia lui **SERESTELY SZILARD**
in amount of 300 euro, offered by Fabrica de Pensule – **POFTIȚI, VĂ ROGI!**, by **SERESTELY SZILARD**

PREMIUL JURIULUI TINERILOR FRANCOFONI / THE YOUNG FRANCOPHONE JURY PRIZE

oferit de TV5 Monde, RFI România și Institutul Francez – **RUGĂCIUNEA/LA PRIÈRE**, regizat de **CÉDRIC KAHN**
offered by TV5 Monde, RFI Romania, Institut Français – **LA PRIÈRE/ THE PRAYER**, by **CÉDRIC KAHN**

BURSA ALEX. LEO ȘERBAN / ALEX. LEO ȘERBAN SCHOLARSHIP

în valoare de 2500 Euro, oferită în parteneriat cu Conceptual Lab – regizorul **ELIZA ZDRU**, pentru dezvoltarea proiectului de film documentar **LECTȚIA**
in amount of 2.500 Euro, offered in partnership with Conceptual Lab – director **ELIZA ZDRU**, for the documentary film project development **LEARNING TEACHING**

MENTIUNE SPECIALĂ ÎN CADRUL BURSEI ALEX. LEO ȘERBAN / ALEX. LEO ȘERBAN SCHOLARSHIP SPECIAL MENTION

în valoare de 500 Euro – **TAMÁS CHIRODEA-AMBRUS** (vlogger pe canalul de YouTube: Tomtastic Movie Reviews), pentru crearea unui website propriu pentru podcast-uri, scurtmetraje, știri, recenzii și transmisiuni live

in amount of 500 Euro – **TAMÁS CHIRODEA-AMBRUS** (vlogger on the YouTube channel: Tomtastic Movie Reviews), for creating a website for podcasts, short films, news, reviews and live transmissions

MENTIUNEA SPECIALĂ DIN CADRUL BURSEI ALEX. LEO ȘERBAN / ALEX. LEO ȘERBAN SCHOLARSHIP SPECIAL MENTION

în valoare de 1.000 de Euro, acordată pentru prima oară unui tânăr actor roman care s-a remarcat printr-un succes notabil într-un scurtmetraj sau lungmetraj a cărui premieră a avut loc în anul 2017: **MIRCEA POSTELNICU**, pentru **ANA, MON AMOUR**
in amount of 1.000 de Euro, offered for the first time to a young Romanian actor in a short or feature film that premiered in 2017: **MIRCEA POSTELNICU** for **ANA, MON AMOUR**

Adina Pintilie

Eliza Zdru

Fotografii: Vlad Cupșu

Romania caută să-și refacă rețeaua de cinematografe cu un val de reabilitări

Transilvania Talent Lab pregătește manageri independenți de cinematografe și încurajează revigorarea

Puțini români au nostalgia vieții de dinainte de căderea lui Nicolae Ceaușescu. Dar măcar sub el a înflorit o industrie: în jur de 450 de cinematografe care funcționau în întreaga Românie înainte de 1989.

Cinema a fost una dintre victimele neașteptate ale unei tranziții haotice către democrație. Sute de cinematografe s-au închis—și multe dintre ele au fost redeschise ca săli de bingo, case de amanet, cluburi de noapte sau biserici. Intrările la cinema s-au înjumătățit în decadele de după căderea comunismului, și România a ajuns să aibă cea mai mică rată de penetrare a ecranelor din Uniunea Europeană, conform unui studiu al Observatorului Audiovizual al Consiliului Europei, cu aproape 60,000 de locuitori pentru fiecare ecran—de două ori mai mulți decât în Ungaria vecină și de cam cinci ori mai mulți decât în Franța cineașilor.

În ultimii ani s-a petrecut o revenire precaută. Deși cele 90 de cinematografe din România acum reprezintă doar o fracțiune din numărul total din perioada comunistă, totuși acest număr reprezintă o creștere de 20 la sută față de acum cinci ani, care se datorează noilor eforturi de a renova și de a restaura cinematografe vechi. A treia ediția a Transilvania Talent Lab, între 29 mai și 2 iunie, a adunat participanți care caută să exploateze această tendință cât mai mult, încercând să profesionalizeze o rețea dezorganizată de operatori de cinematografe împrăștiați în toate colțurile țării.

“Sunt atâția factori diferiți—unde este cinematograful, cum e clădirea, cum e cartierul, ce

poți face acolo”, a spus Boglarka Nagy, managerul sălii Elvira Popesco Cinema din București, care a condus o serie de workshop-uri la Talent Lab. Mulți proprietari de cinematografe independente își imaginează că pentru a ține un cinema trebuie doar să “dai drumul la proiector...și să apeși pe play. Nu e așa”.

Pentru 10 manageri de cinema din România și Moldova, Talent Lab a oferit sprijin pentru dezvoltarea capacității de management și a înțelegerii marketing-ului și promovării. Parte din scop a fost acela de a-i ajuta pe cei care țin cinematografe independente să înțeleagă ce înseamnă construirea unei comunități de cinefili, digitalizarea cinemaurilor, dezvoltarea unor parteneriate cu mass-media locală sau identificarea “publicului pe care îl ai și a nevoilor lor”, a spus Nagy.

“Unii dintre ei sunt foarte sceptici”, a spus Dorina Oarga, managerul de industrie al TIFF-ului, care a adăugat că multe cinematografe independente din România sunt gestionate de autorități locale care nu au formația necesară să conducă un cinematograful. “Alții sunt surprinși. Au lucrat într-un cinematograful 20 de ani și n-a venit nimeni să le zică: „Uite, se poate mai bine””.

Cifrele permit un optimism precaut pentru cinemaurile locale. Conform CNC-ului, intrările au crescut cu mai bine de 50 la sută din 2013, încasările au crescut de la 40.3 milioane de dolari în 2013 la 66.9 milioane de dolari în 2017. Mare parte a acestor creșteri se datorează extinderii celei mai mari rețele de multiplexuri din România, Cinema City, care și-a deschis a 26-a locație în mai. Dar

creșterea constantă sugerează că și cinematografele de artă pot beneficia de noul climat.

“E foarte necesar”, spune Corina Șuteu, fost Ministru al Culturii, care conduce Asociația FilmETC. și oferă consultanță autorităților locale din România care vor să redeschidă vechi cinematografe. Organizația ei, în parteneriat cu TIFF, Europa Cinemas și Asociația Municipaliților din România, a găzduit pe 31 mai un eveniment de o zi dedicat educării autorităților locale să devină motoare de creștere economică și dezvoltare prin cinema și cultură.

“Publicul e acolo”, spune Șuteu, “Dar încă nu oferim publicului ce are nevoie”.

Christopher Vourlias - Variety

foto: Marius Mariș

ADAUGĂ GUST
FILMULUI
— CU —

Staropramen
— EST. IN PRAGUE —

Un gust deosebit se savurează cu măsură.

TIFF
O EXPERIENȚĂ
— DIN COLECȚIA —
OAMENI & GUSTURI

La Prière a primit Premiul TV5MONDE, Institutul Francez din România și RFI România al Juriului tinerilor francofoni

Juriul tinerilor francofoni a acordat Premiul TV5MONDE, Institutul Francez din România și RFI România / Le Prix TV5MONDE, Institut français de Roumanie et RFI Roumanie filmului *La Prière / Rugăciunea*, în regia lui Cédric Kahn, sâmbătă seara, în cadrul Galei de închidere a Festivalului Internațional de Film Transilvania (TIFF) 2018. Premiul în valoare de 2000 de euro va ajunge la casa de distribuție care va lansa filmul în cinematografele din România.

La Prière, de Cédric Kahn, a primit acest premiu „pentru un discurs vizual armonios, o coloană sonoră și personaje care absorb spectatorul în film. Pentru lupta interioară și transformarea personajului, poate și a spectatorului. Pentru calitățile tehnice și sufletești, pentru lumină (la propriu și la figurat)“. Aceasta este motivația Juriului, unul în totalitate feminin, anul acesta, format din cinci studente francofone care s-au remarcat prin acțiunile lor de voluntariat în cadrul Institutului Francez din Cluj-Napoca: Alina Sălăjan, Teodora Șandor-Martin, Codruța-Melania Naghi, Ana-Luisa Călușeriu și Ana Olaru, coordonate de Olimpia Buhai. Tutorele juriului a fost jurnalistul și criticul de film Grégory Coutaut (filmdeculte.com).

La Prière este povestea lui Thomas, un tânăr de 22 de ani, dependent de droguri, și care vrea cu disperare să scape de adicție, așa că se alătură unei comunități de foști toxicomani: retrași în munți, aceștia folosesc rugăciunea ca tratament. La început neîncredător, Thomas acceptă treptat să se dedice modului de viață spartan de disciplină, abinență, muncă oboșitoare și rugăciune. Descoperă credința, dar și dragostea. Și o nouă suferință.

Din distribuția aleasă de regizorul Cédric

Kahn face parte Anthony Bajon, Damien Chabell și Alex Brendemühl.

Șase filme francofone recente, selectate dintre producțiile francofone care au rulat anul acesta în cadrul TIFF, au fost vizionate și analizate pe perioada festivalului de Juriul tinerilor francofoni: *Gaspard va au mariage*,

regia: Antony Cordier, *Money*, de Gela Baluani, *Jalouse*, regizat de Stéphane Foenkinos, *Lola Pater*, de Nadir Moknèche, *Fleuve noir*, al lui Erick Zonca și *La Prière*, în regia lui Cédric Kahn.

2018 este al șaselea an consecutiv în care Juriul tinerilor francofoni acordă Premiul

TV5MONDE, Institutul Francez din România și RFI România la TIFF.

Detalii despre proiectele și programele de limbă franceză, cu subtitrare în limba română, difuzate de TV5MONDE, pe site-ul TV5MONDE România și pe pagina de facebook TV5MONDE România.

Donbass

Pe fondul războiului civil din Ucraina, *Donbass* pare genul de alegorie care vorbește despre haos. E haosul pricinuit de un conflict ai cărui participanți rămân de multe ori în umbra unor interese machiavelice și mult mai extinse decât ne imaginăm la o primă vedere. Nu o dată se întâmplă să declare într-un fel și să facă exact invers. Acesta este modul lor de operare și motivul pentru care sunt atât de controversați.

Starea continuă de teroare, raporturi și ierarhii impuse cu băta, baroni locali care nu au cum să fie contracarați, oameni plini de ei care fac legea într-o societate prea intimidată ca să mai riposteze. Totalitarism *all over again*. Despre asta e filmul regizat de Sergei Loznitsa.

Venită tocmai de la Cannes, pilda ucraineanului născut în Bielorusia sovietică, face parte din acea categorie a operelor grotești și amare, care n-au cum să te lase indiferent. Când asumat vag, când extrem de concret, *Donbass* se înscrie în șirul subiectelor politice pe care autorul ucrainean le analizează – sau mai degrabă le deplânge – cu multă ironie. Prezentat și anul trecut în selecția TIFF, când ați putut vedea răvășitorul documentar

observațional *Austerlitz*, regizorul e interesat de acele detalii și dedesubturi care transformă o situație banală în ceva ireal, ilogic și aproape irespirabil.

În această zonă a estului îndepărtat european, cunoscută drept Novorusia, două mentalități se ciocnesc profund. Pro-europenii, evident mai puțin vocali, răsfrați și fragilizați, respectiv simpatizanții manierei de tip Putin, care adoptă o atitudine aflată la limita legii, dispuși să intimideze prin orice mijloace și deprinși cu metehne comuniste, acum perpetuate mecanic. În această lume, nimic nu pare a fi ce credem la prima vedere, iar știrile false, precum și inscenările sunt la ordinea zilei. În spatele acestor manevre, dușmani aparenti își strâng mâna încrezători că și ziua de mâine le va aparține.

Filmul îl are în distribuție pe Valeriu Andriuță, iar directorul de imagine este Oleg Mutu. Amândoi colaborează frecvent cu Loznitsa.

Donbass rulează astăzi, 4 iunie, la Cinema Victoria, de la 12:30.

Flavia Dima

InterogaTIFF

Jean-Marc Barr: „Slujba mea este să apăr credibilitatea personajelor mele în situațiile în care se află ele”

Am vorbit cu Jean-Marc Barr despre actorie, lucrul cu provocatorul regizor danez, mișcarea Dogme 95 și relația lui cu adevăratul Jacques Mayol, pe a cărui poveste se bazează personajul lui din *Marele Albastru*. Nu ratați proiecția de astă seară din Piața Unirii, în prezența lui Jean-Marc Barr!

Acesta este primul tău TIFF?

Da, prima dată când vin în România!

Cum îți place?

În anii optzeci, am avut norocul să mă îndrăgostesc de o fată din Iugoslavia. Așa că am prins puțin gustul Estului în anii optzeci și nouăzeci, până în timpul războiului. Am făcut un film în Polonia, unul în Turcia, unul în Grecia. Și doamna mea m-a învățat diferența dintre moralitatea artistică vestică și cea estică.

E o idee interesantă. Ce înțelegi prin ea?

Nu banii determină arta. Dacă mergi în Rusia, de exemplu, poți vedea filmele lui Tarkovsky sau ale lui Sokurov, care nu sunt superficiale deloc: contemplă moartea și viața. Nu sunt distractive. Eu am crescut altfel, cu distracție, fericire. Dar pentru mine moralitatea vieții este ce mă atrage către film. Trebuie să fie credibile. Și ce se întâmplă acum în țara mea de origine [n.r.: SUA] e un cric oribil, care devine din ce în ce mai rău. Eu am un mare noroc că pot să fac ceva care îmi place, și asta mă face fericit, pentru că știu ce fac. Am plecat din America când aveam 17-18 ani, pentru că nu mai simțeam acolo nimic. Vin dintr-un mediu foarte Catolic și militarist. Când am ajuns în Europa, am simțit că brusc mi-a luat cineva ochelarii de cal de pe ochi. Era o lume complet nouă. Când mă duc înapoi și îmi văd vechii prieteni, văd, de fapt, o închisoare. Și încerc să-i trezesc cu personalitatea, cu spiritul meu.

Jean-Marc Barr este una dintre cele mai iconice fețe ale cinemaului de artă european din anii optzeci înapoi. A devenit cunoscut în clasicul lui Luc Besson *Marele Albastru* (filmul de închidere pentru TIFF-ul de anul acesta) și a lucrat la majoritatea filmelor lui Lars von Trier. Este și regizor: a realizat primul film francez care a participat în influența mișcarea Dogma 95.

Ai fost distribuit în multe filme care subminează conștient noțiunea de “entertainment”.

Sigur. Îmi place mult să lucrez cu Lars von Trier. Nu m-am întors în State pentru că sunt idealist când vine vorba de cultura europeană și pentru că soția mea iugoslavă nu poate suporta America. Dar sunt mai mândru de filme ca *Europa* sau *Breaking the Waves* decât de orice a ieșit din Statele Unite din anii nouăzeci înapoi. Poate cu excepția lui *Crash* a lui Cronenberg. Mi-ar fi plăcut să fiu în el, e o critică foarte bună. Am un nepot în America care poate să-mi vorbească despre *Războiul Stelelor* cu aceeași pasiune cu care vorbesc eu despre Godard. Știu că până la urmă eu am dreptate, dar sunt șocat să văd că poveștile astea încă țin.

Povești e un cuvânt foarte bun. Dar ai lucrat și la filme care sunt alegorice. Cum e să fi parte dintr-un proiect greu, plin de simboluri pe care, până la urmă, le reprezintă cu propriul corp?

Știi, când lucrezi, joci. Slujba mea este să apăr credibilitatea personajelor mele în situațiile în care se află ele. Și încerc să lucrez cu

oameni ca von Trier, care caută să trezească lumea, să provoace. Ultima mea scenă din *Nymphomaniac* e fost excelentă. A fost, de fapt, despre libertate. Aveam femeia asta care încerca să-mi folosească penisul ca măsură a fanteziilor ei și a slăbiciunilor mele sexuale. Camera era chiar acolo, deasupra penisului, în cea mai proastă poziție cu putință!

Ai regizat și filme. Cum a fost să lucrezi cu regizori mari, importanți și influenți pentru cinemaul European? Ce ai învățat de la ei?

Știi, sunt mulți actori care fac filme și nu am vrut să fac ce fac ei. Lars von Trier m-a rugat să fiu nașul copiilor lui în 1995 și m-am dus. În aceeași seară, la el acasă, a pus *The Idiots*. Când am văzut filmul, mi-am zis “Stai puțin, dacă el poate face asta, pot și eu s-o fac”. Și dintr-o dată am decis să filmez un proiect Dogma 95, pe care l-am făcut în nouă luni. Am luat o mică cameră Sony-900 camera, am pus-o pe auto și am început să filmez. Tremuram la ideea că comit o blasfemie, mă gândeam de unde vin eu, și mi-am zis că o să fie ori un film foarte frumos ori un home movie decent. Dacă umbli pe străzile din Paris cu camera, figuranții sunt gratis, poți să filmezi patru, cinci minute. Am înțeles cât de

fixați eram pe imagini perfecte și personaje perfecte. Libertatea pe care am simțit-o la *Lovers*, primul meu film, m-a determinat să fac o trilogie, ca să pun trei întrebări: “Avem libertatea să iubim pe cine vrem, cum vrem?” *Lovers*. “Avem libertatea să căutăm plăcerea și sexualitatea?” *Too Much Flesh*. “Avem libertate spirituală?” *Being Light*. Am făcut trei filme în trei ani, pentru prețul unuia, și am filmat în întreaga lume.

Când ai jucat în *Marele Albastru* Jacques Mayol era în viață.

Mergeți să vedeți *Omul-delfin* miine, pentru că Luc Besson a fost inspirat de acest domn de 40 de ani care și-a lăsat familia și tot ca să se dedice mării. A găsit el fântâna tinereții și până la 70 de ani a trăit din plin. Luc Besson s-a inspirat din povestea lui dar în genul lui a transformat-o într-o fabulă pe care toată lumea o poate înțelege. A deschis o poartă foarte incoerentă către Jacques Mayol. Dar trei sau patru ani mai târziu, cine vorbea de Jacques Mayol se gândea la mine, nu la el. E cel mai rău lucru care i se putea întâmpla. El era o legendă în viață, dar ce am jucat eu acolo nu are legătură cu felul în care era el, a fost doar o adaptare.

Ați vorbit?

Sigur, am devenit prieteni, pentru că el a realizat că am înțeles ce s-a întâmplat cu el. I-am substituit identitatea. M-a sunat cu două săptămâni înainte să se sinucidă. Știi, pasiunea lui a avut un preț. A lăsat totul în urmă, și la 72-73 de ani, când corpul nu mai funcționa, n-avea soție, câine, pe nimeni care să aibă grijă de el, așa că a decis să-și ia viața. De multe ori prețul pasiunii e moartea.

Flavia Dima

Premiul Publicului pentru filmul cel mai popular din secțiunea ZFR, oferit de DACIN SARA

Un pas în urma serafimilor

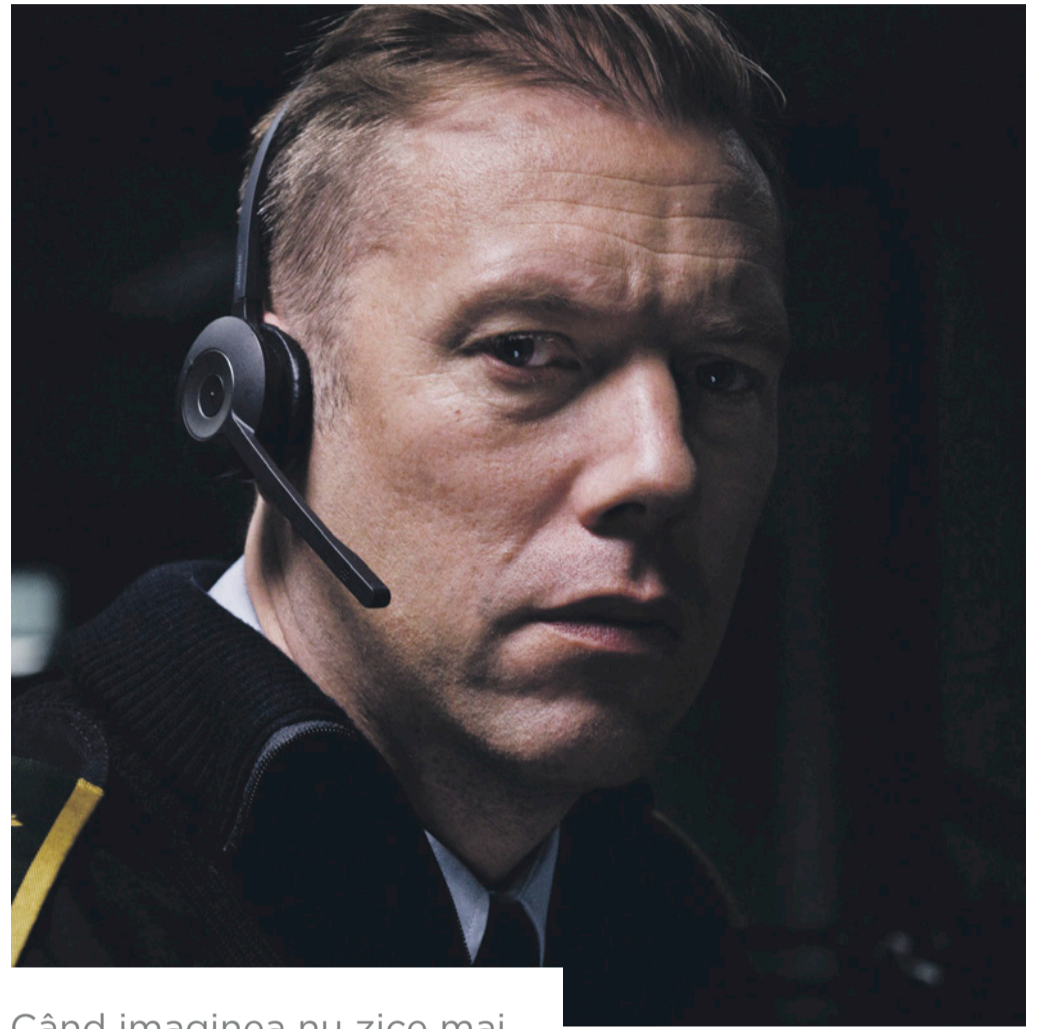
Cel mai popular film românesc al anului, *Un pas în urma serafimilor* e debutul în lungmetraj al lui Daniel Sandu, cineast cu o viață extrem de interesantă și diversă. Tinerețea l-a prins urmând seminarul teologic, iar această experiență – pe alocuri traumatizantă, cum va reieși chiar din chiar filmul său – a rămas atât de mult timp cu el încât el nu s-a dat bătut nici când lucrurile păreau că nu se vor întâmpla vreodată. Sandu a luptat cu obstacolele întâmpinate în faza de pre-produție: amănările dese și lungi au făcut să treacă mai bine de zece ani de la scrierea primului draft de scenariu și până la lansarea filmului în cinematografe. Dar așteptarea pare că a meritat. Sandu a căpătat experiență regizând episoade ale unor seriale autohtone care ar putea fi catalogate drept naive, dar – privind retrospectiv – în *the long run* a tras lozul câștigător. E povestea unui cineast tenace, care a avut răbdare și a știut că ziua cea mare va veni, că soarele trebuie să răsară și pe strada lui. Debut care pare opera

unui autor experimentat și nicidecum a unui începător, filmul a obținut opt premii la Gala Gopo din primăvară. Este genul de proiect *prietenos* pentru publicul larg, dar făcut îndejuns de bine încât să bifeze și caracteristicile unui cinema de autor. Firul narativ îl urmărește pe Gabriel, tocmai intrat într-un seminar teologic condus cu mână forte de preotul Ivan (Vlad Ivanov). Conflictul născut între elevi și acest bărbat autoritar și discreționar, care împarte dreptatea după bunul plac, va naște momente extrem de tensionate. Poate cel mai mare plus adus de Sandu constă în prestația actorilor tineri, majoritatea adolescenți, actori neprofesioniști, care nu numai că sunt autentici, ci creează genul de atmosferă când apăsătoare și când hazlie. Bazat pe fapte reale, filmul propune o dezbatere social-politică importantă și vorbește despre tabuurile unui ortodoxism dus la extrem care de prea multe ori preferă să rămână lipsit de înțelegere față de vremurile în continuă schimbare în care acum trăim.

Premiul Publicului – oferit de Mastercard

The Guilty

Cinema pe calea undelor

Când imaginea nu zice mai mult de o mie de cuvinte

The Guilty (2017, Gustav Möller) aduce cu sine unul dintre cele mai speciale calități ale cinemaului care deseori e trecut cu vederea ori e înăbușită de coloana sonoră - calitatea de a construi imagini din dialog și ambianță sonoră.

Totul începe cu un simplu telefon. Asger Holm (Jakob Cerdergen), un polițist cu vechime, e tras pe banca de rezerve și relocalat la dispeceratul de urgențe, în urma unui suspicios accident. Plictisit deja de munca de birou, ignoră ori chiar își bate joc de indivizii prinși în situații buclucașe, că doar și se mai întâmplă ca prostituata de serviciu să-ți fure laptopul de la birou cu tot cu importantul pitch de a doua zi. Întreaga noapte e deturnată de un telefon la capătul căruia o voce tremurată de femeie își trimite copilul la culcare. Instinctele lui Asger preiau controlul. Viața femeii e în pericol, dar convorbirea telefonică e brusc întreruptă. De

aici se pornește roller-coasterul emoțional printr-un labirint al detaliilor audio, al micilor inflexiuni din voce, al promisiunilor deșarte, al liniștii dintre telefoane, al iluziilor auto-induse. Se construiește vizual o întreagă familie, cu mic cu mare, cu greșeli și cu speranțe doar din convorbirile telefonice ale protagonistului. Obsesia lui Asger de a o găsi pe Iben e o cădere într-un iad audio din care nu există scăpare. Vocea ei, plânsul ei, respirația ei, răceala ei, toate sunt conștiințele multiple ale unei schizofrenii inopinate ce devine contagioasă.

Gustav Möller, aflat la debutul său regizoral, reușește un film a cărui simplitate e mai mult decât un compliment. *The Guilty* e un thriller psihologic într-atât de intens încât îți vine să-ți lipești urechea de ecranul cinematografului. E un test de rezistență într-o cameră anecoidă din care mulți s-au întors fără toate mințile la locul lor.

Cosmin Popa

România 100

Răscoala

Premiat în 1966 la Cannes, pentru un debut absolut fulminant, *Răscoala* lui Mircea Mureșan a însemnat un moment foarte important al istoriei filmului românesc. Acest succes venea la doar un an după ce *Pădurea spânzuraților* obținuse o distincție la același festival (cea mai bună regie acordată lui Liviu Ciulei, cu Anna Széles într-un rol memorabil). *Răscoala* era bazat de asemenea pe un roman scris de Liviu Rebreanu, iar similitudinile nu se opresc aici: era filmat în același stil, se bucura de o coloană sonoră la fel de puternică și își fonda tensiunea pe un conflict asemănător, al ierarhiilor sociale care gândesc foarte diferit. Filmul recompune firul epic al răscoalei țărănești din 1907 și identifică o parte din problemele care au dus acolo. Opoziția vizuală dintre țărani și boieri e extrem de importantă pentru pro-

paganda vremii. Ce o avantajează față de alte producții ale vremii e autenticitatea cu care este construită, atenția regizorală pentru detalii. Mureșan dovedește un interes pe care și-l păstrează, apoi, toată cariera. Este vorba despre spațiul rural. El e același care, peste

ani, va semna și ecranizarea romanului Ion, scris tot de Rebreanu. Narațiunea începe fără preludiu, direct în conflictul centrat în jurul pământului. Posesiunea acestuia devine, într-o societate ca aceea, lucrul cel mai de preț, motivul pentru care unii sunt bogați și alți

nu au ce mânca. Viața sătenilor, o viață grea și apăsătoare, dar pe care și-o duc cu onoare și demnitate, se află în contrast cu existența plină de plăceri a boierilor. Aceștia din urmă au impresia că li se cuvine totul. Fără să fie lipsit de săgeți evidente îndreptate spre orice formă de sistem capitalist (a se citi, exploatator), *Răscoala* capătă aerul unui demers interesat de natura umană, de atitudinea pe care și-o dă norocul sau ghinionul de a te fi născut într-o familie ori alta. Sunt două tipologii care, fiecare, privește viața în felul cum a fost învățată. Pe măsură ce nemulțumirile escaladează, inevitabilul nu are cum să mai fie ocolit. O realitate dură se întrevește. Realizat în scop politic – nevoia de a legitimă o pătură socială încadrabilă rigurilor comuniste, o pătură socială defavorizată într-un sistem capitalist –, *Răscoala* are acea calitatea rară de a reuși totuși să se ridice deasupra scopului principal pentru care a fost făcut. Filmul ajunge să fie fresca unei Românie de început de secol XX, o Românie rurală, tradițională, unde extremele fierb și nu se mai suportă.

Ion Indolean

Filmul câștigător al Trofeului Transilvania, oferit de Staropramen

Moștenitoarele (The Heiresses)

Niciodată nu e
prea târziu pentru
libertate
O mână fermă
pentru un debut
paraguyan
în chirurgia
cinematografică
mondială

Când Dumnezeu închide o ușă, deschide o fereastră. Chela (Ana Brun) și Chiquita (Margarita Irun), două doamne moștenitoare ale unor familii înstărite, se regăsesc la o răscruce de drumuri. Relația lor de mai bine de 30 de ani e pusă sub semnul întrebării. Din păcate, sunt nevoite să-și vândă averile din pricina unei situații financiare deplorabile și a unei Chiquita încarcerate, sub acuzația fraudei fiscale. Chela, acum singură, trebuie să înfrunte o nouă realitate.

Prestația ultra-naturalistă a Anei Brun și ochiul acut al regizorului Marcelo Martinessi creează un arc voltaic ce emană o energie magnetică și intimă. Un film în care privirea e totul - fiecare detaliu se însușește și se multiplică dând naștere unor explozii cuminți de voyeurism. Camera surprinde, iar Chelei îi umblă ochii atât în interiorul cât și în exteriorul cadrului ca și când ar căuta oriunde o gură de aerisire.

Nimic nu e exagerat, nimic nu e forțat, ea pare purtată de un fluviu al vieții în care nu se mai scaldase de ani buni. Ermetica ei lume e, finalmente, destupată de Angy (Ana Ivanova). Rebelă nimfă, îi aprinde atât călcăiele Chelei cât și dorința și pofta ei de viață. Chela umblă pe lângă uși întredeschise și prin oglinzi cu rame aurii parcă în căutarea unei versiuni proprii, unui avatar lipsit de funiile grele ale trecutului. Nu degeaba tatăl ei a poreclit-o Poupée. Chela, e o păpușă de porțelan ce-și scutură smalțul într-un film introspectiv, reflexiv, un film ce crește organic, un film ce ne aduce un regizor paraguyan de viitor.

Cosmin Popa

Alinare culinară de final de TIFF – Bulgakov

Ar au trecut parcă zilele de festival într-o clipă, ne-am făcut prieteni pe care-i vom vedea probabil la următoarea ediție, am văzut filme, am încercat locuri și experiențe noi și acum, în ultima zi, avem nevoie de-o masă care să cuprindă vibe-ul tuturor acestor zile.

Astăzi voi recomanda un singur preparat. Un preparat atât de universal pentru ultima din cele 10 zile de festival efervescent așa cum e TIFF, încât nici nu mai contează ce tip de mâncare-ți place.

Numele "Ciorbei bețivanului" de la Bulgakov Café vorbește de la sine, în ceea ce privește puterea tămăduitoare a unei zame de moare, cu carne de porc, perișoare și cârnați afumați, care să te-aline la final de festival.

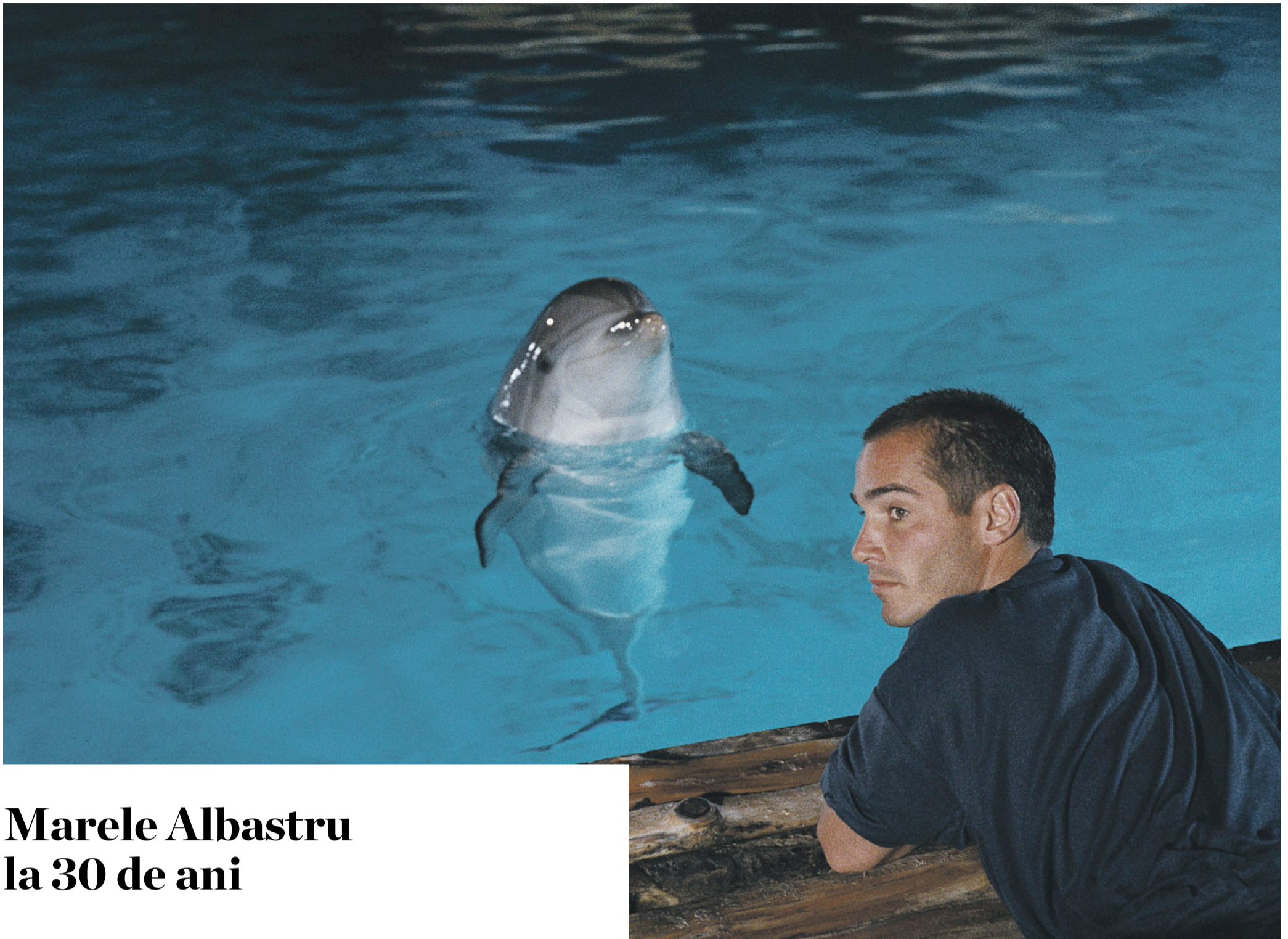
Închei această rubrică deja nostalgizând și-ți urez un ultim "poftă bună" pe anul acesta!

Restaurantul e deschis: între 11:30 - 02:00
Prețul ciorbei: 10,5 lei

Alexandra Damian

A 200 - Consum mixt de carburant (l/100km) conform cu 80/1268/EEC: min. 5.8, max 6.3.
Emisii dioxid de carbon (g/km): min. 133; max. 144. Mașina din imagine este cu titlu de prezentare.

Marele Albastru la 30 de ani

„Dumnezeu e pe fundul oceanului și eu mă scufund ca să-l găsesc”

Există câteva momente cinematografice, nu foarte multe, din păcate, care-ți ridică pulsul, îți ard retina, îți antrenează glandele salivare și te fac să transpiri, simultan. Eu am trăit așa ceva la cinema Republica din Iași, undeva la începutul anilor 90, când l-am văzut pe Jean-Marc Barr întrupându-se din apele înghețate ca Adonis din spuma mării. Se îndrepta spre mine în ralanti, cu costumul de scafandru ud și o lumina glaciara ce-l înconjură ca o aură. Era imposibil să nu te îndrăgostești de el în același timp cu eroina interpretată de Patricia Arquette. La efectul copleșitor contribuia din plin muzica fremătătoare, amețitoare, a lui Eric Serra.

Această imagine iconică va fi repetată azi pe ecranul mare din Piața Unirii, în prezența actorului Jean Marc-Barr (sper să aud nu numai oftate, ci și strigăte de uimire). Pelicula lui Luc Besson a debutat la Cannes în 1988 și a fost întâmpinată cu cronici reținute, dacă nu chiar reci, dar asta n-a împiedicat-o să facă doar în Franța aproape 10 milioane de intrări (!) și să devină un fenomen pe tot mapamondul, chiar și în România, unde a ajuns câțiva ani mai târziu. Criticii de film au fost deranjați de „populismul” lui Besson, de felul în care privilegia stilul peste substanță. Cineastul era un reprezentant al așa numitului „cinema du look” practicat cu mare pană și de alți regizori veniți din publicitate ca Leos Carax sau Jean-Jaques Beneix. Sigur, Besson nu e Bresson, dar Le Grand Bleu (și nu numai) ne arată cât de entuziasmant și de subjugant poate fi cinematograful comercial atunci când e făcut cu convingere și meșteșug. Marele albastru reușește acea rară performanță de a fi „un film pentru toate gusturile” pe care îl iubesc

și simandicoșii și frivolii, așa că statutul lui „cult” nu e întâmplător. E o peliculă unificatoare ce transcende generații și straturi culturale pentru că închipuie un spectacol vizual năucitor. Besson a atins un soi de apoteoză zen cu povestea despre oamenii-pește care-și încetinesc bătăile inimii, plonjează în adâncurile oceanelor fără mască de oxigen și intră în completă comuniune cu natura. În momentele lui cele mai bune, LGB atinge cote spirituale, dureros de frumoase, grație imaginilor splendide, de o calitate onirică, ale operatorului Carlo Varni, potențate de acordurile tandre ale orgii lui Serra. Tânărul rebel Luc dovedește un apetit vizual insașiabil: se revoltă împotriva profunzimilor academice ale cinemaul francez cu un film despre scufundatori care ating abisul, în timp ce se păstrează la suprafața lucioasă a lucrurilor. Intriga nu e foarte complexă, însă are multă emoție, iar impactul e mai degrabă visceral decât intelectual. L-a ajutat mult și dedicația fanatică a actorilor: vă vine sau nu să credeți, dar niciunul dintre protagoniști n-a apelat la dubluri sau la cascadori și abia aștept ca Jean-Marc să vorbească publicului despre această incredibilă performanță. Sunt convinsă că și azi, la revedere, această poveste simplă, mistică și intrigantă, despre dragoste, prietenie și ocean va rămâne cu mine multă vreme după genericul final.

Proiecția de diseară este un final perfect, jubilat, pentru un festival vast, în care te cufunzi atât de adânc încât nu mai vrei să ieși la suprafață. TIFF-ul s-a terminat și noi ne întoarcem pe pământ ca să facem față sevrăului.

Anca Grădinaru

E.ON vă prezintă secțiunea
A FI SAU A NU FI POLITIC CORECT?
la TIFF 2018.

e.on

Așchia nu sare departe de trunchi

Cunoscuta actriță Valeria Golino, *Rain Man* (1988, r. Barry Levinson) sau seria *Hot Shots!* (1991, 1993, r. Jim Abrahams) se întoarce pe marele ecran sub regia Laurei Bispuri, cunoscută internațional prin *Sworn Virgin* (Vergine giurata, 2015). Noul ei film *Fiiica mea* (Figlia mia, 2018) vine cu un suflu nou și o coerență cinematografică intensă.

Vittoria (Sara Casu) e o fetiță de aproape 10 ani, o roșcată inocentă ce abia începe să perceapă lumea din jur. Într-un decor arid, în care totul pare scaldat într-o baie de nisip, un soi de Western al Sardiniei îndepărtate, se dezvoltă un triumf extrem de tensionat. Vittoria seamănă tot mai mult cu o tânără rebelă din sat, Angelica (Alba Rohrwacher). Tina (Valeria Golino) e mama protectivă, iubitoare, grijulie. O iubește pe Vittoria ca pe propriul ei copil. Dar fetița începe să surprindă diferența, iar, fiindcă Tina nu oficializase permanent adopția, Angelica

începe să-și regrete decizia. Dar în ce scop? Nu pare că și-o dorește pe Vittoria, dar în același timp nu se poate despărți de ea. Fetița îi împărtășește această fascinație nevrotică. Relația celor trei atinge un nivel compromișor, și nici Tina și nici Angelica nu-și mai pot păstra cumpătul când iubirea Vittoriei e în joc.

Un film ce-și dorește construcția unei drame și a unei dileme, mai mult decât a unei definiții pentru familie. E singura instituție care apare în film, fără a fi polisistemică, fără a-și întinde brațele spre alte structuri. E o alunecare între o mamă denaturată și o mamă a cărei inimă se rupe și se tot rupe. Vittoria pare un înger ce tot umblă între iad și rai, dar nu e despre ea filmul, ci despre cum copii se apropie și se îndepărtează de părinți, despre neliniștita dinamică a intimității materne. În ciuda elasticității relațiilor și a ocupării lor nevrotice, Vittoria crește exact sub nasul mamelor. Ne trezim cu ea mai puternică și mai sălbatică decât amândouă puse la un loc.

Filmul e proiectat astăzi, duminică, 3 iunie, ora 16:00, la Casa de Cultură a Studenților.

Cosmin Popa

E noaptea ta, mămico

În căutarea unei definiții pentru iubirea unei mame

Diego Lerman, unul dintre tinerii regizori argentinieni cu mare potențial, continuă să exploreze tema din filmul ce l-a adus în prim-plan, *Refugee* (Refugiado, 2014). De data asta, maternitatea devine o obsesie a cărei intensitate fluctuează între momente de absurditate umanoidă și de frenezie incontrollabilă în fața unei scene a la Neil Gaiman și Coraline: *I am your other mother, silly!*

În *Un soi de familie* (Una Especie de Familia, 2018), după ce se gândește și răzgândește, Malena, o doctoariță apreciată, încheie pactul cu Marcela (Yanina Avila) pentru ca nou-născutul acesteia să-i revină ei. Procesul de adopție devine foarte repede un joc de puteri în care disperarea doctoariței de a obține copilul așa cum stabiliseră la

început nu face altceva decât să îi scadă șansele în fața unei absurde comunități. Mai întâi i se cer bani, apoi i se cere ca soțul ei (cu care are o relație tumultuoasă) să fie și el prezent, apoi totul pare un troc ilegal, apoi poliția intră pe fir. Universul Malenei devine un vertij incontrollabil din care ea nu pare să-și mai poată reveni.

Adevărata forță a filmului stă în Bárbara Lennie, cunoscută după premiul Goya pentru „Cea mai bună actriță” câștigat în 2015 cu rolul din *Magical Girl* (2014). Ea o joacă pe Malena. Ei i se vede în mimică și gestică pendularea între tulburarea etică și serenitatea maternală. Frumusețea ei e doborâtă și răsturnată până când devine o implozie de durere și o explozie de iubire. Ai senzația unor incredibile video-uri în care o femeie ridică un Volkswagen Golf de pe piciorul copilului său. Construit după scheme de thriller, filmul îți reamintește de pilda lui Solomon, iar Bárbara, cu tot patosul purtat în priviri, de femeia ce nu vrea să-și sacrifice copilul, dar care sacrifică restul.

Ultima proiecție e astăzi, duminică, 3 iunie, ora 22:30, la Cinema Florin Piersic.

Cosmin Popa

Life According to Agfa

Life According to Agfa, capodopera cineastului Assi Dayan (1945-2014) și unul din filmele cele mai cunoscute ale cinematografului israeliene, rulează în cadrul retrospectivei 3x3 dedicată regizorului israelian, prezentat într-o variantă restaurată recent. Un film care a șocat Israelul la momentul lansării sale (și pentru că regizorul făcuse doar comedii romantice până în acel punct), premiat cu o mențiune specială la Berlin în 1993, *Life According to Agfa* aruncă o privire brutală de sinceră în sânul boemei Tel Aviv-ului de la începutul anilor nouăzeci, în timp ce comunitatea israeliană trece printr-un conflict sângeros: Prima Intifadă.

Puternica (și controversată) critică socială prezentă în *Agfa* este țesută cu mare atenție în narațiunea filmului, petrecută pe parcursul unei nopți la *Barbie* (numit după un cunoscut spital de boli psihice), un bar cochet și în vogă, vizitat de tot felul de oameni - de la intelectuali, artiști și muzicieni la turiști, dealeri și dependenți, bețivani și bătaioși. Titlul filmului este dat de o suită de fotografii alb-negru pe care barmanița Leora le realizează în timpul nopții, surprinzând, printre alții, pe proprie-

tara Daliah și angajații multietnici ai barului, iubitul ei Benny, fragila Riki, dar și o gașcă de soldați în rezervă, puși pe băut și pe scandal. Realizat pe peliculă monocromă Agfa, filmul are pe alocuri atmosfera unei drame noir, cu intersecții neașteptate între personaje și destinele acestora. Însă dincolo de dramele cotidiene ale personajelor - pasiuni și infidelități, probleme personale și conflicte - stă realitatea cruntă a războiului, reflectată în iconicul final-șoc al peliculei.

Fresca socială propusă de Dayan, una din puținele voci critice în eră la adresa politicii militare a Israelului, este una complexă. Prin portretele persoanelor care vizitează *Barbie*, Dayan construiește o dioramă a societății israeliene din timpul primei Intifade - surprinzând dinamici sociale diverse, de la relațiile între religii la cele între generații și clase diferite. În timp ce barul este un refugiu blajin pentru boemi, militarii sunt portretizați ca niște brute samavolnice și răzbunătoare, agresând sexual femeii neajutorate și amenințând constant cu violența pe cei care ripostează. O bijuterie a cinemaului anilor nouăzeci, *Life According to Agfa* trebuie încercuit în programul fiecărui TIFFFar.

Poate fi urmărit astăzi, de la 15.30 la Cinema Florin Piersic și duminică, 3 iunie, de la ora 22.00 la

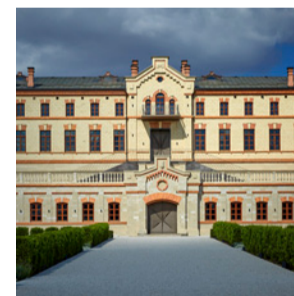
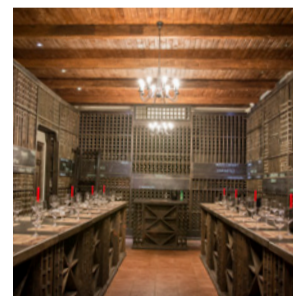
Flavia Dima

WINE OF MOLDOVA

A LEGEND ALIVE

Descoperă gustul unic al „Vinului Moldovei. O legendă vie”.

www.wineofmoldova.com

Foto: Vlad Cupșa

Foto: Dan Grigore

Foto: Nicu Cherciu

Foto: Chris Nemeș

Foto: Chris Nemeș

Foto: Vlad Cupșa

Foto: Marius Mariș

Foto: Nicu Cherciu

Foto: Chris Nemes

Foto: Marius Mariș

Foto: Marius Mariș

Foto: Vlad Cupșa

TIFF Transilvania International Film Festival

CARAVANA TIFF

- PROIECȚII ÎN AER LIBER •
- FILME ROMÂNEȘTI ȘI EUROPENE PREMIATE •
- PESTE 20 DE ORAȘE •

15 Iunie – Septembrie 2018

Sponsor de: BANCA TRANSILVANIA
 Parteneri instituționali: BT
 Fortăreață instituțională: ROMGAZ
 Recomandat de: Europa Cinema
 Partener media: CN C
 Partener de monitorizare: MediaTrust

EXIMTUR 25 ANI
COMPANIA DE CĂLĂTORII

UNIGLOBE
Global Partner

Călătorii pe filmul tău

Foto: Dan Grigore

Foto: Marius Mariș

Foto: Nicu Cherciu

Foto: Vlad Cupșa

Program / duminică / 3 iunie

CINEMA FLORIN PIERSIC

11:00 Proiecția filmului
câștigător al Premiului Publicului
[9R1]*

13:00 Proiecția filmului
câștigător al Trofeului Transilvania
[9R2]*

15:30 Amintiri din URSS
Zboruri în vis și în realitate
(Flights in Dreams and in Reality)
Roman Balayan / 92' / URSS [9R3]

17:30 Close-up Ingmar Bergman
O vară cu Monika (Summer With Monika)
Ingmar Bergman / 102' / Suedia [9R4]

20:00 A fi sau a nu fi politic corect?
Oameni, spațiu, timp și oameni
(Human, Space, Time and Human)
Kim Ki-duk / 121' / Coreea de Sud [9R5]

22:30 Supernova
Un soi de familie (Una especie de familia)
Diego Lerman / 95' / Argentina, Brazilia, Franța, Polonia,
Germania, Danemarca [9R6]

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

14:00 EducaTiff, Piața Unirii
Insula câinilor (Isle of Dogs)
Wes Anderson / 101' / SUA, Germania [9C1]

16:00 Supernova
Fiica mea (Figlia mia)
Laura Bispuri / 96' / Italia, Germania, Elveția [9C2]

18:00 A fi sau a nu fi politic corect?
În pielea mea (Piele)
Eduardo Casanova / 77' / Spania [9C3]

20:00 Umbre
Ticăloasa (The Villainess)
Jung Byung-gil / 123' / Coreea de Sud [9C4]

CINEMA VICTORIA

10:00 Close-up Ingmar Bergman
Persona
Ingmar Bergman / 91' / Suedia [9V1]

12:30 Supernova
Donbass
Sergei Loznitsa / 121' / Germania, Ucraina, Franța, Olanda,
România [9V2]

15:00 Proiecția filmului
câștigător al Premiului pentru Regie
[9V3]*

17:30 Proiecția filmului
câștigător al Premiului Special al Juriului
[9V4]*

20:00 Focus Bulgaria
3/4
Ilian Metev / 83' / Bulgaria, Germania [9V5]

22:00 3x3
Viața văzută de Agfa (Life According to Agfa)
Assi Dayan / 99' / Israel [9V6]

UNIVERSITATEA SAPIENTIA

10:00 3x3
Jurnal pentru copiii mei (Diary for My Children)
Márta Mészáros / 107' / Ungaria [9A1]

12:00 România 100
Răscoala (The Uprising)
Mircea Muresan / 100' / România [9A2]
Intrare liberă!

14:00 Supernova
Dovlatov
Aleksai German Jr. / 126' / Rusia, Polonia, Serbia [9A3]

16:30 3x3
O pătură electrică numită Moshe
(An Electric Blanket Called Moshe)
Assi Dayan / 96' / Israel [9A4]

18:30 Close-up Ingmar Bergman
Fanny și Alexander (Fanny and Alexander)
Ingmar Bergman / 199' / Suedia, Franța, Germania [9A5]

22:00 Proiecția filmului
câștigător al Premiului pentru Interpretare
[9A6]

URANIA PALACE

13:00 Ziua Maghiară
Masculin (Manhood)
Peter Politzer / 79' / Ungaria [9U1]

14:45 România 100
Șapte zile (Seven Days)
Mircea Veroiu / 86' / România [9U2]
Intrare liberă!
VO: Romanian, No English subtitles

16:30 What's Up Doc?
Omul-delfin
(Dolphin Man)
Lefteris Charitos / 79' / Grecia, Canada [9U3]

18:30 3x3
Colonelul Redl (Colonel Redl)
István Szabó / 167' / Ungaria [9U4]

21:30 Close-up Ingmar Bergman
Fragii sălbatici
(Wild Strawberries)
Ingmar Bergman / 96' / Suedia [9U5]

CINEMA CITY 3

17:00 Piața Unirii
Foxtrot
Samuel Maoz / 113' / Israel, Elveția, Germania [9X1]

19:15 Suspecți de serviciu
Banii sunt bani (Money's Money)
Gela Babluani / 90' / Franța [9X2]

21:30 Proiecții speciale
Maria by Callas
Tom Volf / 113' / Franța [9X3]

CINEMA CITY 4

17:30 Film Food
Misiunea lui Alain Ducasse
(La quête d'Alain Ducasse)
Gilles de Maistre / 84' / Franța [9Y1]

19:30 Piața Unirii
Jafari, mașini și fidelitate fără limite (Le Fidèle)
Michael Roskam / 130' / Belgia, Franța, Olanda [9Y2]

22:00 What's Up Doc?
John McEnroe: Imperiul perfecțiunii
(L'empire de la perfection)
Julien Faraut / 95' / Franța [9Y3]

CINEMA MĂRĂȘTI

19:30 Proiecții speciale
Maria by Callas
Tom Volf / 113' / Franța [9Z1]

CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

18:00 Ziua Maghiară
Măcelarul, curva și chiorul
(The Butcher, The Whore And The One-Eyed Man)
János Szász / 105' / Ungaria [9M1]

20:00 Piața Unirii, Suspecți de serviciu
Aritmia (Arrhythmia)
Boris Khlebnikov / 116' / Rusia, Finlanda, Germania [9M2]

UNIRII OPEN AIR

21:45 Piața Unirii, Închiderea oficială
Marele albastru (Le grand bleu)
Luc Besson / 137' / Franța [9U1]
Închiderea oficială

SOMEȘ OPEN AIR

22:00 Piața Unirii
Marele albastru
(Le grand bleu)
Luc Besson / 137' / Franța [9S1]
Închiderea oficială

INSTITUTUL FRANCEZ

22:00 Focus Bulgaria
Sătenii (Village People)
Tzvetan Dragnev / 66' / Bulgaria [9F1]

With Rash of Restorations, Romania Looks to Rebuild Cinema Network

Transilvania Talent Lab trains indie exhibitors and spurs revival

Few Romanians will wax nostalgic about life before the fall of strongman Nicolae Ceausescu, who was executed in 1989 after two decades of iron-fisted rule. But there was at least one industry that flourished under his Communist regime, with roughly 450 movie theaters operating across Romania at the time of the dictator's death.

Cinema was an unexpected casualty of the country's rough-and-tumble transition to democracy, when hundreds of theaters shuttered—many to reopen as bingo halls, pawn shops, nightclubs and churches. Admissions halved in the two decades after the fall of Communism, and Romania has the lowest rate of screen penetration in the E.U., according to a study released this year by the Council of Europe's European Audiovisual Observatory, with nearly 60,000 inhabitants per screen—more than twice the number of neighboring Hungary, and roughly five times the number of cinephile France.

There's been a cautious revival in recent years. Though Romania's 90 cinemas are a fraction of the country's Communist-era peak, that figure represents a nearly 20% increase from just five years ago, spurred by renewed efforts to renovate and restore old movie theaters. At the third edition of the Transilvania Talent Lab, which took place May 29 – June 2 during the Transilvania Intl. Film Festival, participants gathered to address how to make the most of that improvement, focusing on ways to professionalize an often ragtag network of independent theater operators scattered across far-flung provinces.

"There are so many things that you have to factor in, depending on where your cinema is, what is the building, what is the neighborhood, and what you want to do with it," says Boglarka Nagy, programming manager of Bucharest's Elvire Popesco Cinema, who led a series of Talent Lab workshops. Many independent cinema owners, she says, assume running a movie theater is just a matter of "turning on the projector...[and] pushing the play button. It's not."

The Talent Lab offered 10 exhibitors from Romania and neighboring Moldova a chance to develop their management skills and better understand how to market and promote movies. Part of the aim was to help theater owners understand what it takes to build a community of film-lovers, from digitizing cinemas to developing partnerships with local media to figuring out "who your audience is, and [how to] cater to their needs," says Nagy.

"For some of them, they are very skeptical," says TIFF industry manager Dorina Oarga, who notes that many independent Romanian theaters are run by municipal authorities with no formal cinema management training. "Some, they are very surprised. They've been working in the cinema for 20 years, and nobody came to say, 'Look, you can improve.'"

The numbers suggest cause for guarded optimism among local exhibitors. Admissions have risen more than 50% since 2013; total box office in that period jumped from \$40.3 million in 2013 to \$66.9 million last year, according to the National Film Center. While much of that success could be attributed to the expansion of Cinema

City, Romania's largest theater chain, which opened its 26th multiplex in May, the steady growth suggests even arthouse exhibitors stand to benefit from improved ways of doing business.

"It's very necessary," says former culture minister Corina Suteu, whose Film ETC. Association assists and consults with municipalities across Romania to revive local cinemas. The organization partnered with TIFF, Europa Cinemas, and the Association of Municipalities in Romania on May 31 to host a one-day event focused on teaching local authorities that cinemas can be engines of economic growth and development.

"The audiences are there," says Suteu. "We just don't give them what they need."

Christopher Vourlias - Variety

foto: Marius Mariş

foto: Marius Mariş

www.lunaplinafestival.ro

InterogaTIFF

Jean-Marc Barr: "My job is to play, to defend my character's credibility in a certain situation"

Jean-Marc Barr has been one of the faces of European art cinema since the late eighties and nineties, having worked own films such as Luc Besson's classic *The Big Blue* (slated as TIFF's closing film this year) and across most of Lars von Trier's cinematic oeuvre. He is also a director in his own right, having directed the first French film to have participated in the vastly influential Dogme 95 movement.

We talked to Jean-Marc about acting, on-set hijinks with Denmark's favorite provocateur, the Dogme 95 movement, and his relationship to the real Jacques Mayol, whose life story was the basis of his character in *The Big Blue*. Do not miss tonight's closing screening in the Unirii Square! Barr will also be in attendance.

So, this is your first time here at TIFF, right?

Mmm-hmm. First time in Romania!

How are you enjoying it?

I had the good fortune of falling in love with a Yugoslav girl in the '80s. So I got a little taste of the East in the '80s and '90s, through the war. I did a film in Poland, I did a film in Turkey, one in Greece. I learned, through my lady, about differences in artistic mores between the West and the East.

That's a very interesting concept. What do you mean by it?

The judge of art is not money. If you go to Russia, for example, when you see movies by Tarkovsky or Sokurov, they're not at all superficial. They're a contemplation of death, a contemplation of life. It's not an entertaining subject. I was brought up so differently, just being entertained and happy. For me, there's a morality of life that attracts me to these films, that is credible. What is happening in my country [USA] right now is a horrible circus, and it's getting worse. So I am very lucky: I do this job because I love it, and knowing about that morality keeps me happy, because I know what I'm doing. I left America when I was younger, because I was no longer feeling anything. I was about 17-18, and I came from a very Catholic, military background. And when I came to Europe, all of a sudden, I got to take the blinkers off my eyes. It was a whole new world that was available. So when I go back and see my friends, I see that same prison. I try and use my spirit and my personality to wake them up.

You've been cast in a lot of films that consciously subvert the notion of entertainment.

Sure, I like my work with Lars von Trier. I didn't go back to the States because I was idealistic about European culture, and also because my Yugoslav wife couldn't stand America. That's one of the reasons I stayed. But I'm prouder of films like *Europa* and *Breaking the Waves* than of really anything that has come out of the United States since the '90s. Maybe *Crash* by Cronenberg—I would have loved to be in it. That was a really great critique. I have a nephew in America, he can speak to me about *Star Wars* with the same passion that I use to describe Godard to him, so I don't know who's right, in the end. Well, I know I am, but I'm still shocked to see that this whole fairytale stuff is still so strong.

That's a very appropriate word, fairytale. Because you've worked on certain films that are very allegorical. How is it like to be a part of a serious story, one that is filled with symbols that you are conveying, after all, with your own body?

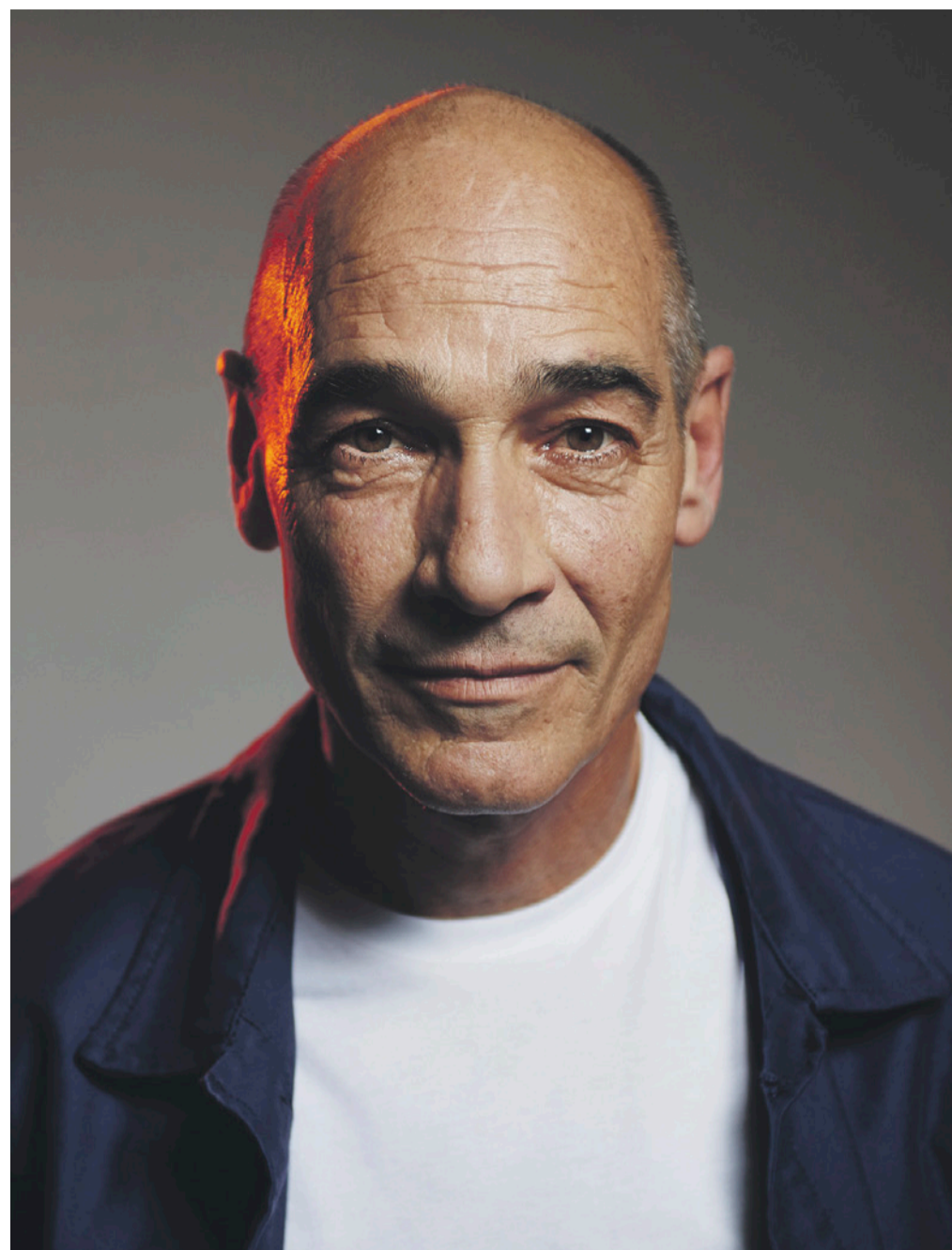
You know, when you're doing it, you're just playing. My job is to play, to defend my character's credibility in a certain situation. You try to work with people like von Trier and some others, in their quest to maybe wake people up. They can be very provocative. My last scene in *Nymphomaniac* was great! The whole shoot was about what freedom is. This whole scene, with this woman who's telling me fantasies, using my dick as a meter to see where my sexual weakness lies. On top of that, you've got the camera right here, over your dick, in the worst possible position!

You've also directed films yourself. How was it like to work with these huge directors who are so important in European film history and so influential? What did you learn from that experience?

Well, you know, there are a lot of actors who do film, and so I really didn't want to do something that they did before. Lars von Trier asked me to be the godfather of his kids in 1995 so I was there for the service, and that night, while we were sleeping in the guest room, he threw on *The Idiots*. And, when I saw it, I said: "Wait a minute, if he can do that, I can do that." And so, all of a sudden, me and my partner decided to shoot the first French Dogme film, which we did in just nine months. The way I started this film, I got a little Sony-900 camera, put it on auto-focus and started shooting. I was shaking from the blasphemy, thinking where I was coming from, thinking: "Ok, this is either going to be a very beautiful film, or not bad for a home movie." And you start going through the streets of Paris with your camera so the extras are free, you can do 4-5 minute shots... it showed how we were so fixed on making perfect images and perfect people. The freedom we felt on *Lovers*, my first movie...we decided to do a trilogy on freedom, to ask ourselves: "Are we free to love who we want, where we want?" *Lovers*. "Are we free to pursue sexuality and pleasure?" *Too Much Flesh*. "Are we free in our spirit?" *Being Light*. We did three films in three years for the price of one first-time film, and we shot all around the world.

You describe these films in relation to the concept of freedom. Yet, at the same time, Dogme 95 is very restrictive. How do you reconcile these two things? Some say that more rules equals more freedom.

But it's true! The first thing to know is that Dogme was made to eliminate artificiality from cinema. No artificial lights, no artificial sets, no artificial costumes. If you want to do a scene where an actor is shot, you take a real gun and the actor has to receive the bullet. So you eliminate, in as much as you can, all artificiality. It's a lot of rules, but the more you eliminate what is artificial, the more credible your drama is becoming. Because

you are dealing with the drama itself. Dogme was about our questioning what's coming out of Hollywood, with these perfect images, these perfect faces, these politically correct stories. And isn't that a dogma in itself?

It is in a sense, but...

When we did *Breaking the Waves*, that's what Lars tried to show, is that if you can only see one kind of a picture, and that's the only thing that you can accept, then there's a real problem. When you see *The Idiots* or *Festen*, you don't give a fuck about the image! You are taken in by the drama.

Personally, my impression is that I was the one peering from behind the lens, subjectively.

Well, of course, but that is how it becomes all the more credible and real! For *Lovers*, people told me it was almost like a documentary, so I said: "Great! They believed it!"

Coming back to acting: you've had the chance to act out both characters that were completely fictitious and characters that were based on real-life people, some of whom were still alive while you were working on their respective films. How do you experience this paradigm?

When you're doing fiction, you have all the freedom in the world. The only instance I played someone who was known was when I played Jack Kerouac in *Big Sur*. Coming from a Catholic family, I went to my first year of university in Northern California and I took out *On the Road*, and I fucking realized that I was fucking lied to my whole fucking life. That's when I decided that making money is important, but it ain't that important, it's not going to define my life. From that moment onward, I decided to become a bohemian. When they offered me the role of Kerouac, in studying for the character, I realized that I had lived it all my life, so there was nothing to prove. I didn't want to mimic a guy from the North-East, so I just played my interpretation of who that guy was. And it was me. And that made it work. And with a good wig! [laughs]

What about Jacques Mayol? He was still alive when you did *The Big Blue*.

So, if you have a chance to see *The Dolphin Man*, it's running tomorrow, go see it, because Luc Besson was inspired by this gentleman, 40 years old, left his family, left everything to follow his passion for the sea. He put his finger into the fountain of youth and until he was about 70 years old he lived life to the fullest. Luc Besson was inspired by that story, but he, in his genius, made it into a kind of juvenile fable that everybody could understand. So, all of a sudden, he opened the doors to who Jacques Mayol was, in a very innocent way. Three or four years after the picture came out, whenever anyone talked about Jacques Mayol, they thought of me, they didn't think of him anymore. Which was the worst possible thing that could have happened to him. Because he was a living legend! But what I played in *The Big Blue* had nothing to do with the real guy! It was an adaptation of the real story.

Did you contact with him?

Of course, we became friends, because he realized that I understood what had happened. I replaced his identity. He called me two weeks before he committed suicide. And, you know...that passion of his had a price. He left everybody in his wake. And at 72, 73, his body wasn't functioning like it used to. He had no wife, no dog, no one to take care of him, so he decided to take his life. Oftentimes the price of passion is death.

Last question, one you've probably been expecting this whole time. What is it like to see this movie again, 30 years after?

It's a huge gift, *The Big Blue*. I could not believe that I became a star overnight. I was just a pretty face in the right movie. The joy that audiences experience is the gift this movie keeps giving me. But I'm just an illusion, I don't take this business seriously.

Flavia Dima

Foto: Chris Nemes

Foto: Chris Nemes

Foto: Vlad Cupşa

Foto: Vlad Cupşa

Foto: Vlad Cupşa

Foto: Nicu Cherciu

Foto: Nicu Cherciu

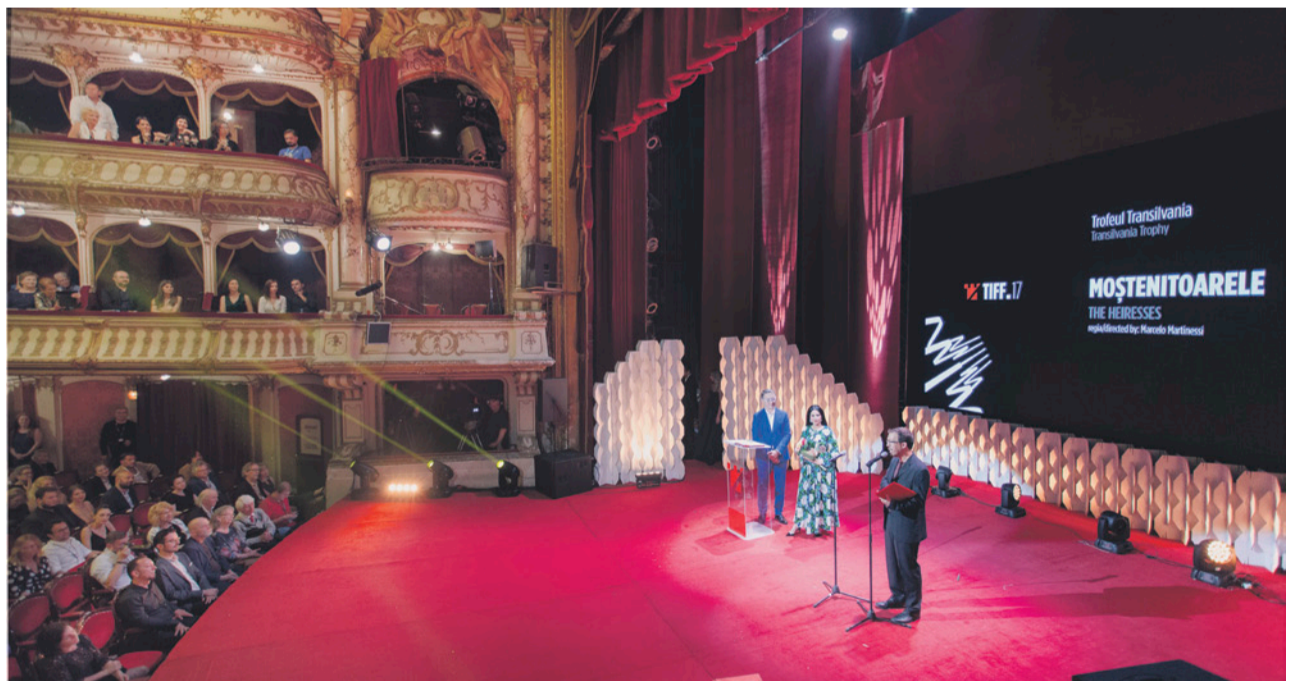

Foto: Chris Nemes

Foto: Vlad Cupşa

Foto: Nicu Cherciu